

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Białystok/ gub. grodzieńska/ Cesarstwo Rosyjskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum 4-go charkowskiego pułku ułanów (Музей 4-го уланского Харьковского полка)

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum państwowe (wojsko)

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum państwowe (wojsko), zlokalizowane w kasynie oficerskim w koszarach pułku w Białymstoku; zawierało pamiątki pułkowe, w tym fotografie i dokumenty, uzbrojenie, dzieła sztuki.

Daty działalności / zakres czasowy:

1911(czerwiec) – 1915 r.

Dostępność

Według wysokiego prawdopodobieństwa - **ograniczone**. Dane w tej kwestii są niezbyt jasne. Jedyne dostępne źródło podaje ogólnikowo, że: „музей доступен для осмотра во всякое время” [muzeum dostępne do zwiedzania w każdy czas]. Nie wiadomo jednak dla kogo i co dokładnie oznacza zwrot: „во всякое время” (*Обзрение предметов*, s. 59).

Typ instytucji w relacji wobec pamięci

Komemoracyjna, patrymonialna

Rodzaj pamięci

Narodowościowa/ rosyjska

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar historyczny/ pamiątki, broń, dokumentacja

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
--	---------	---------

ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedziby (daty); REGION HISTORYCZNY	XXX	Białystok, koszary pułku ul. Kawaleryjska 70 (potem Koszary im. Marszałka Piłsudskiego 10 Pułku Ułanów Litewskich)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	XXX	XXX
GODZINY OTWARCIA	XXX	„всякое время” [każdy czas], bez możliwości precyzyjnego ustalenia co konkretnie oznacza ten zwrot.
DYREKTORZY	XXX	Rotmistrz Ja. S. Bogdanowicz
ZARZĄDCA	XXX	j.w.
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	Koszary (m.in. Wojewódzki Sztab Wojskowy)	Budynek wzniesiony 1890 Wpisany do rejestru zabytków pod nr: 806 z 25.10.1995

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Nie stwierdzono

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Brak danych co do tego muzeum.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Jednostka wojskowa i ewentualnie obszar jej funkcjonowania.

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Krug (von) Wiktor Platonowicz - komendant pułku (1907-1912), inicjator założenia muzeum

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Bogdanowicz Ja. S. - rotmistrz, opiekun muzeum od czasu powstania (dane z 1912 r.); dla późniejszego czasu brak informacji.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

XXX

Kalendarium (historia instytucji)

Muzeum powstaje w VI 1911 r. z inicjatywy dowódcy pułku Wiktora Platonowicza von Kruga. Umieszczone (stan na 1912 r.) w kasynie oficerskim. Jeszcze w 1912 r. nie posiadało opracowanych

zasad funkcjonowania („правила музея”). Istniał za to w tym czasie rękopiśmienny inwentarz obiektów napływających do placówki. W 1912 r. ukazuje się krótki opis muzeum. Według wszelkiego prawdopodobieństwa w trakcie I wojny światowej dzieliło losy pułku. Nie jest jasne czy zbiory trafiły do depozytu w Artyleryjskim Historycznym Muzeum w Petersburgu, czy też znalazły się w innym miejscu, gdyż wiemy, że zdarzało się i tak, i tak.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Opis zbiorów muzeum jest możliwy dzięki publikacji z 1912 r. Kolekcja została przedstawiona w przybliżeniu wg schematu opracowanego przez B. Adamowicza, z wyodrębnieniem 11 kategorii przedmiotów. W opisie muzealia umieszczono pod 97 numerami katalogowymi. Grupa obiektów (w tym portrety, zdjęcia, dokumenty) bez numeracji. Na kolekcję składały się: I oddział: drzewce sztandaru pułkowego złamane podczas wojny tureckiej 1877/8 r. oraz 3 dokumenty (2 Mikołaja I i I Aleksandra II) związane z wynagradzaniem pułku za zasługi bojowe; II oddział: brak obiektów; III oddział: 10 medali i 2 krzyże przyznane za zasługi bojowe; IV oddział: uzbrojenie i wyposażenie (14 obiektów pod 13 numerami), w tym: muszkiet, piki, szable, mundur dragoński czasów Aleksandra III, orzeł ze sztandaru francuskiego zdobyty nad Berezyną, 2 pistolety francuskie z tego czasu, oznaka chińska, zdobyta w starciu i podarowana płk. von Krugowi, który przekazał ją do muzeum; V oddział: 1 obiekt: czerwona chusta podarowana przez kobiety ze zdobytego miasta Kiustendił (Bułgaria); VI oddział: brak obiektów; VII oddział: malarstwo, grafika, fotografie, pocztówki (13 obiektów umieszczonych pod numerami (w tym nr 613: 2 albumy z fotografiami z czasów wojny tureckiej 1877/8) i zespół nienumerowany); VIII oddział: 14 katalogowych numerów książek oraz planów 4 bitew sporządzonych przez oficerów pułku; IX oddział: dokumenty o służbie, formularze itp., w tym 4 opatrzone numerami katalogowymi; X oddział: 4 ikony oraz naszyjna ikonka składana, którą miał na sobie kornet Łysenko w momencie wzięcia do niewoli Tadeusza Kościuszki (nr 645); XI oddział: brak obiektów.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Naszyjna ikonka składana, którą miał na sobie kornet Łysenko w momencie wzięcia do niewoli Tadeusza Kościuszki.

Strategia pozyskiwania zbiorów

Zasadniczo brak danych, choć informacje pośrednie świadczą, że pochodziły one z zasobów pułku i darów jego kadry, a także osób z zewnątrz, w tym reprezentantów rodziny carskiej: Mikołaja i Piotra, synów Mikołaja II.

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Mikołaj i Piotr, synowie cara Mikołaja II - portret
Dowódca pułku von Krug – chińska odznaka wojskowa
Ewgenij Aleksandrowicz Albowski (potomek odbiorcy) – uniwersał z 17 III 1690 r. wystawiony dla setnika pułku Fiodora Grigoriewa.
Białystok – ikona przekazana z okazji jubileuszu pułku
Charków – ikona przekazana z okazji jubileuszu pułku
Kiustendił – ikona św. Mikołaja podarowana pułkowi z okazji oswobodzenia miasta z niewoli tureckiej

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

XXX

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

Brak danych

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Zbiory rozmieszczone w kasynie oficerskim (bez konkretnych informacji o liczbie pomieszczeń i rozmieszczeniu obiektów).

Wystawy czasowe

XXX

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Istniał rękopiśmienny inwentarz obiektów trafiających do placówki. Jego losy nie są znane.

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Wiadomo jedynie o pocztówkach wydawanych przez muzeum, z których zysk miał iść na cele placówki (*Обзрение предметов*, s. 61 nr 618).

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

XXX

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

XXX

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

XXX

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- Адамович Б.В., *Полковые музеи*, [w:] idem, *Опись музея лейб-гвардии Кексгольмского императора австрийского полка*, Варшава 1907, s. V–XII [pierwodruk: „Русский инвалид” 1900, nr 255 (24 XI)].
- Александрова Н.В., *Российские военные музеи в первой трети XX в.: из истории орг. и деятельности* : дис. ... канд. ист. наук, Москва 1997, s. 76–79.
- Іванюк О., *Полкові музеї у наддніпрянській Україні в XIX – на початку XX ст.*, „Київські історичні студії. Науковий журнал” 2017, nr 2 (5), s. 43.
- Котков В. М., *Полковые музеи и музеи военно-учебных заведений русской армии в XIX-начале XX вв.*, Санкт-Петербург 2018.
- Mashtalir V., *Preconditions of origin at the beginning of the XX century museums of military units and ukrainian component in the regimental museums of the Russian Empire Army*, „Східноєвропейський історичний вісник”, вип. 8, 2018, s. 61.
- *Обзрение предметов военной старины*, Отдел I: *Музеи войсковых частей*, Выпуск I. Издание Московского отдела Императорского Русского военно-исторического общества, под редакцией действительного члена общества Н. А. Маркса, Москва 1912, s. 59–63.

- *Пособие для составления полковых историй и устройства музеев*, составил Григорович А. И., Санкт-Петербург 1906, s. 149.
- Спиридонова Т.П., *Музеи войсковых частей в дореволюционной России. Становление и историко-культурное значение: дис. ... канд. истор. наук*, Москва 2005, s. 259.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

brak danych

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

3 ryciny zamieszczone w opracowaniu: *Обозрение предметов*, s. 60–61.

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Dariusz Dąbrowski

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

Warszawa, BUW, XII 2017

Petersburg, Wojskowo-Historyczne Muzeum Artylerii, Wojsk Inżynieryjnych i Łączności, IV 2018

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	